

विषय:- देवळे, मशीदी, चर्च, इत्यादी धार्मिक
स्वत्त्वाच्या बांधकामासाठी जमीनी देणे
व अकृषिक परवानगी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन,

महसूल व वन विभाग,

परिपत्रक क्रमांक: एनएसी १०८५/१०५७८३ [१११]-त-२,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक: १४ ऑक्टोबर, १९८५.

- वाचावे:- १] शासन परिपत्रक नि.म.वि.क्र. २५६/३९, दि. १७-५-१९४६
२] शासन परिपत्रक ज्ञा.म.वि.क्र. २५६/३९, दि. १६-९-१९४७
३] शासन परिपत्रक म.वि.क्र. ४६८४/४९, दि. २९/९/१९५०.

देवळे, मशीदी, चर्च किंवा इतर धार्मिक प्रयोजनासाठी सरकारी जमीन
देण्यापूर्वी, तसेच भोगवट्याखाली असलेल्या जमिनीत अशा बांधकामासाठी जमिनी-
च्या वापरात बदल करण्याकरीता परवानगी देण्यापूर्वी राज्यशासनाच्या पूर्व-
सुज्ञेसाठी जिल्हाधिकाऱ्यांनी प्रस्ताव शासनाकडे पाठवावेत असे त्याची आदेश
आहेत. तथापि, शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की काही जिल्हाधिकारी
जिल्हादंडाधिकारी या नात्याने अशा बांधकामाबाबतचे प्रस्ताव परस्पर गृह
विभागाकडे पाठवतात. वस्तुतः उक्त प्रयोजनासाठी सरकारी जमीन देणे अथवा
भोगवट्याखालील जमिनीच्या वापरात बदल करण्यासाठी महाराष्ट्र जमीन महसूल
तंहितेच्या कलम ४४ अन्वये अकृषिक परवानगी देणे ही वाव महसूल व वन विभागा-
च्या अखत्यारीतील आहे.

२. तेव्हा, पर उल्लेखिलेल्या शासकीय आदेशांकडे सर्व जिल्हाधिका-यांचे
लक्ष देवून त्यांना याद्वारे अशा सूचना देण्यात येत आहेत की देवळे, मशीदी,
चर्च इत्यादी धार्मिक स्वत्त्वाच्या बांधकामासाठी महाराष्ट्र जमीन महसूल [सरकारी
जमिनीची 'विल्हेवाट'] नियम १९७१ च्या नियम ४० प्रमाणे जमीन देण्यापूर्वी
अथवा अकृषिक परवानगी देण्यापूर्वी त्यांचे प्रस्ताव परस्पर गृह विभागाकडे न
पाठविता ते संबंधित विभागीय आयुक्तांच्या मार्फत महसूल व वन विभागाकडे
पाठवावेत. असे प्रस्ताव शासनाकडे पाठविण्यापूर्वी संबंधित पोलिस अधिका-यांचे
तसेच इतर संबंधित सद्यः अधिका-यांचे अभिप्राय प्रथम घेतलेले असावेत. प्रशासकीय
विभाग म्हणून महसूल व वन विभाग अशी प्रकरणे मंत्रालय पातळीवर संबंधित

Code 200611 06 160733002

विभागाधीन विचार विनिमय करून निष्पत्तीत काढील. सर्व ई
जिल्हाधिका-यांनी या सूचनाचे काटेकोरपणे पालन करावे.

अ.प्र.अ.वि.सं.५४२

कार्यात्मन अधिकारी,
महसूल व वन विभाग.

प्रती,

सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व विभागीय आयुक्त,
गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
सर्व कार्यात्मन अधिकारी, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय,
ल-२ कार्यात्मन, [निवड सूचिकरीता]